

Skärgårdsbondens dagbok får nytt liv

Med utgångspunkt ur inspektör Anders Bergs nödortförfattade dagboksanteckningar från tidigt 1800-tal har författarna Tommy Hedenström och Anders Bengtsson lagt ett gediget historiskt pussel, som tar läsaren tillbaka till Smådalarö gård och näringslivet i skärgården för 200 år sedan.

BOKANMÄLAN

En skärgårdsbondens dagbok - Smådalarö gård 1815-1834
Tommy Hedenström, Anders Bengtsson
Förlag Skärgårdsbonden HB, 245 sidor

Idén om att djupdyka ner i Dalaröns historia har pyrt länge hos Tommy Hedenström.

– Det började redan för cirka 30 år sedan, när Smådalarö gård återuppväcktes ur sin törnrosasömn. Den hade stått öde, men 1983 tog Gudmund Nannesson initiativet att med inressenter rusta upp gården samt utöka med en konferens-, hotell och restaurangdel. Jag gick runt där när det var nyligen invigt och då låg den här dagboken i ett sällskapsrum, berättar han.

Dagboken som han syftar på fördes av Anders Berg, inspektör vid gården under tidsperioden 1815–1834. Tillsammans med sin morbror, den före detta kofferdikaptenen Carl Peter Blom, drev han här jord-, skogs- och trädgårdsbruk, brännvinsbränning, fyra krokar utmed farleden till Stockholm, vädermjölkvarn och fiske.

Tommy Hedenström blev genast fängslad av dess intressanta historiska innehåll.

– Men jag var mitt uppe i yrkeslivet och hade inte en chans att göra någonting åt det då.

DET DRÖJDE till för några år sedan då han stötte ihop med en granne på Dalarö, Anders Bengtsson, under en av sina promenader. Han hade från sitt håll fått i uppdrag av Dalarö hembygdsförening att ta fram en digital version av dagboken för Sjöhistoriska museet. Den kom på tal och de båda bestämde sig för att tillsammans göra någonting i bokväg av den.

Utgångspunkten var de kort-

fattade, sakliga anteckningar om väder och vardagliga göromål på gården som Anders Berg noterat dagligen under nära tjugofem års tid. De kunde bland annat handla om vilka som kom på besök, sjösättning av båtar, timmerkörning eller husförhör.

– Vi fick kategorisera den här informationen på olika sätt och sedan försöka skapa ett antal rubriker som vi trodde att vi kunde arbeta efter. Det blev nästan 30 kapitel och har varit ett stort pusselarbete, säger Tommy Hedenström.

RESULTATET BLEV en skildring av tidens och områdets levnadsvillkor inom en rad verksamheter. För att göra dagbokshändelserna i den tidens Dalarö och Sverige begripliga har författarna inledningsvis beskrivit hur Karl XIV Johan kommer till Sverige som kronprins, och vad han gör för att få landet på fötter igen efter många år av krig. Pusselbitarna har även satts i sitt historiska, ekonomiska och kulturella sammanhang.

– Samtidigt kommer då Carl Peter Blom över Smådalarö gård som ingick i den stora skärgårdsegendom som avskilts från Tyresö slotts ägor.

Boken är rikligt bildsatt med såväl fotografier som kartor och illustrationer från museer, böcker och porträttsamlingar. Bilagorna med persongalleri, ägarförteckningar och efterförklaringar ger välbehövligt stöd till läsningen. I slutet av boken finns även ett urval av de faktiska dagboksanteckningarna förda av Anders Berg, vilket är spännande och under-

Lankan med hölasset speglar mycket väl hur en del av skördarbetet gick till ute på öarna.

FOTO: NILS J NILSSON, NORDISKA MUSEET

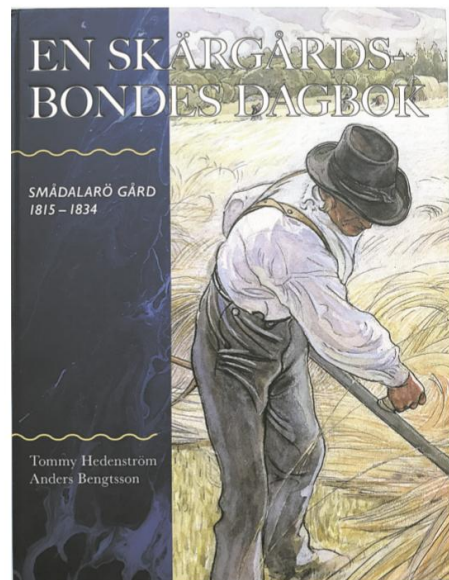
Nuvarande Fiskarhamnen i Dalarö var under det tidiga 1800-talet platsen i Tullbacken där lotsutkik och tulluppsyning fanns. Konstnären är okänd, fotografen av målningen likaså, men målningen är gjord i slutet av 1800-talet.

hållande läsning, det känslofattiga språket till trots.

En skärgårdsbondens dagbok finns att köpa på flera ställen i Dalarö, hos internetbokhandeln och även hos Akademibokhandeln i Handen.

Den säljs även genom det egna förlaget Skärgårdsbonden HB via www.dalaro.info.

YLVA BERGMAN TEXT
ylva@skargarden.se Tel: 08-54 54 27 04

Bokomslaget är en beskuren målning av Carl Larsson kallad "Rägskärringen". Från Bonniers porträttsamling.